

TÁJÉKOZTATÓ
Rókák veszettség elleni orális immunizálása
2018. április 16-20.

A veszettség az egyik legrégebben ismert, embert és állatokat egyaránt megbetegítő, a tünetek jelentkezése esetén halálos kimenetelű fertőző betegség. A világon még napjainkban is évente 30-40 ezer ember hal meg ebben a betegségben. Hazánkban a 70-es, 80-as évek óta az úgynevezett „erdei veszettség” okoz nagy problémát. Ennek legfőbb terjesztője a róka.

A Földművelésügyi Minisztérium folytatja az 1992-ben elkezdett, évente kétszeri (áprilisban és októberben) végrehajtott, rókák veszettsége elleni immunizálási programot. A 2004-ben elnyert, három évre szóló Phare-pályázat és saját költségvetési forrás eredményeként az ország egész területén végrehajtott vakcinázás nagyon eredményes volt, a 2007 őszi kampánnyal befejeződött. A védekezés természetesen azóta is tart.

A vakcinázási kampányban közreműködnek a megyei és járási kormányhivatalok állategészségügyi és népegészségügyi szakigazgatási szervei, és végül, de nem utolsó sorban az ország immunizálásra kijelölt területeinek valamennyi vadászatra jogosultja.

Az ország kijelölt területének minden km²-ére átlagosan 20 adag csalétekbe rejtett vakcina kerül (kivéve a településeket, a folyókat, tavakat, közutakat, vasútvonalakat – ezekre a helyekre nem kerülhet vakcina).

A vadászatra jogosultak fontos feladata a kampányokat közvetlenül megelőzően a lakosság tájékoztatása. A hivatásos vadászok ennek érdekében a vadászterületük több forgalmas pontjára feltűnő piros színű, kétnyelvű plakátokat helyeznek ki, és a települések hirdetőtábláira is kikerülnek a megfelelő tájékoztatást adó Felhívás c. plakátok. Az önkormányzatok a rendelkezésükre álló eszközökkel (helyi rádió, tv, újság, stb.) segítik a lakosság lehető legpontosabb informálását.

A már évek óta tartó vakcinázás eredményeként jelentősen lecsökkent Magyarországon a veszettségi esetek száma. Amíg 1992 előtt évente átlagosan mintegy 1400 esetet regisztráltak, 2004-ben a bejelentett esetek száma alig haladta meg a százat (124 eset), 2009-ben már csak 1 veszettségi esetet jelentettek hazánkban. 2010 első felében öt esetet regisztráltak (a beteg állatok mindegyike az országhatáron – Szerbia felől – átkelve jutott át hazánk területére), míg 2011-ben, 2012-ben nem állapítottak meg veszettségi esetet.

2013 szeptemberében Kecskemét környékén, nem immunizált területen diagnosztizáltak a betegséget egy rendellenesen viselkedő rókában. 2013-ban összesen 24, 2014. évben 23 eset került megállapításra. A 2013. év őszén elrendelt gócoltás területéhez képest a NÉBIH döntése értelmében az Európai Bizottság támogatásával 2015 tavaszától tovább növekedett a védekezésre kijelölt területet. 2016 tavaszán Szerencs térségében jelöltek ki újabb gócoltásra területet egy pozitív róka megállapítás miatt. 2017 tavaszán ismét Szerencs térségében állapítottak meg veszettséget egy rókában, majd két kecskében, azonban újabb gócoltást már nem rendeltek el. Azóta nem diagnosztizáltak újabb megbetegedést hazánkban. 2017-ben tavasszal és ősszel is azonos területen, mintegy 67 ezer km²-en zajlottik a védekezés.

A 2016. és 2017. években Szerencs környezetében megállapított esetek és az idei évi rendes tavaszi országos védekezés elmaradása miatt, Szerencs térségében – mintegy 30 km-es sugarú körben – megelőző jelleggel ismételt gócoltást rendelt el a NÉBIH.

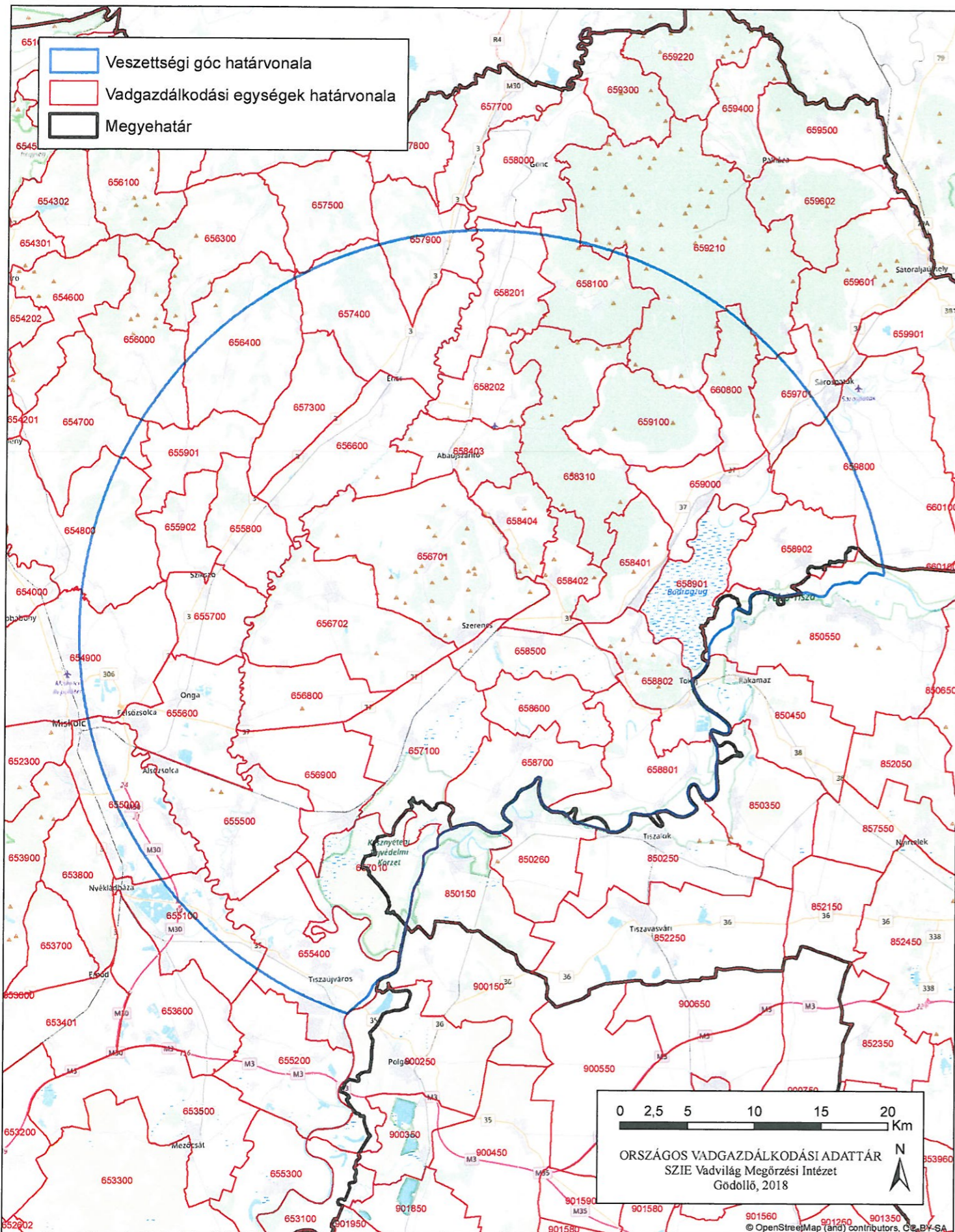
Az eredmények ellenére a folyamatos kontroll nem maradhat el. A vakcinázás után (egy hónapos várakozást követően) a vadászterületek kezelőinek a vakcinázott területekről meghatározott számban – a hatósági állatorvosok útján – rókákat/sakált kell laboratóriumi ellenőrző vizsgálatra küldeni az NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságára.

Bár a veszettség elleni védekezés már hosszú ideje tart, az országos mentességig még további évek vannak hátra. A WHO előírása szerint az a terület nevezhető veszettségtől mentesnek, ahol két egymást követő évben nem regisztráltak veszettségi esetet. Ennek eléréséhez még komoly erőfeszítésekre van szükség. Annál is inkább állítható ez, mert a szomszédaink közül csak Szlovénia, Ausztria és Szlovákia tart a mentesítés hozzánk hasonló fázisában, míg Horvátország, Szerbia és Románia és Ukrajna hasonló módszerrel védekezik a veszettség ellen, mint hazánk, de még nem sikerült felszámolni a betegséget. A veszettségtől nem mentes szomszédos országok felől – a veszett rókák bevándorlásának kockázata miatt – továbbra is rendszeres védekezésre kell felkészülni. Ezért a veszettség elleni vakcinázást a következő években is folytatni kell.

Budapest, 2018. március

Földművelésügyi Minisztérium
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

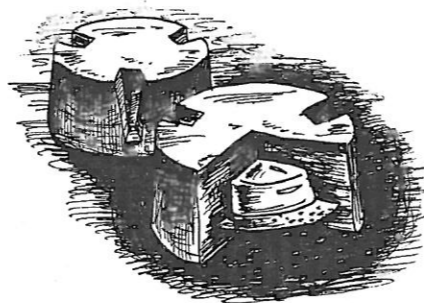
A NÉBIH által kijelölt veszetségi góc kezelési terület és az érintett vadgazdálkodási egységek térképe



FELHÍVÁS!

VESZETTSÉG ELLENI VÉDEKEZÉS

1. A veszettség gyógyíthatatlan, embernél, állatnál egyaránt halálos kimenetelű betegség.
2. A betegség legfőbb terjesztője a **RÓKA**.
3. A védekezés leghatékonyabb, legkorszerűbb módszerét – a rókák veszettség elleni vakcinázását – Európában évek óta sikerrel alkalmazzák. 1992 októberében hazánkban is megkezdődött a rókák vakcinázása. Első alkalommal a nyugati határövezetben, az osztrák határtól számított kb. 25–30 km-es sávban került kihelyezésre a csalétek-vakcina.
4. A vakcinát tartalmazó fólia kapszulát az ember számára bűzös, de a rókák által kedvelt ízű és szagú csalétekbe rejtik, amely kb. 4.0 cm átmérőjű, kb. 1.5 cm magas, szürkésbarna színű. A róka, miközben megeszi a csalétket, szétrágja a kapszulát is, így a vakcina bejut a szervezetébe.
5. A csalétek kihelyezése kis magasságból, repülőgépről történik.
6. A csalétekbe helyezett vakcina emberre, állatra ártalmatlan, **VESZÉLYT NEM JELENT**. A kihelyezett csalétekhez ennek ellenére **NEM SZABAD HOZZÁNYÚLNI!** Semmi esetre sem szabad felválni vagy széttörni, mert a vakcina vírus a bőrbe, szájba, szembe, orrba, sebbe kerülhet. Amennyiben ez mégis megtörténik, az alábbi biztonsági előírásokat kell alkalmazni:



- a) Ha a vakcina ép bőrfelületre kerül, elegendő a jódtartalmú fertőtlenítőszerrel vagy 70%-os alkohollal, vagy

ezek hiányában bő szappanos vízzel lemosni. Mindkettő beszerezhető a gyógyszertárakban. A jódtartalmú fertőtlenítőszer használata során keletkezett barnás folt szappanos lemosással eltávolítható. Ilyen jellegű érintkezés esetén védőoltásra nincs szükség.

- b) Ha az oltóanyag friss sebbe vagy nyálkahártyára kerül, haladéktalanul **ORVOSHOZ KELL FORDULNI!**
7. A helyi vakcinázási kampány megkezdésétől számított **huszonegy napig** az ebeket megkötve, vagy zárva kell tartani (**EBZÁRLAT**), és csak pórázon szabad közterületre vinni. A jelzett időszak alatt a kezelt területen **TILOS A LEGELTETÉS!** Ezek a korlátozó intézkedések elsősorban a vakcinázás hatékonyságát segítik azzal, hogy a kóborló ebek vagy legelő állatok ne vehessék fel a róka számára kihelyezett csalétket.
 8. Aki a vakcinázott területen elhullott vadon élő, vagy háziállatot talál, a tetemet hagyja érintetlenül, és haladéktalanul **ÉRTESÍTSE A LEGKÖZELEBBI ÁLLATORVOST, A HELYI ÖNKORMÁNYZATOT VAGY VADÁSZTÁRSASÁGOT.**
 9. Kérjük, a fentiekről gyermekét is tájékoztassa!
 10. További felvilágosítással az Önök körzetében élő állatorvosok és orvosok szolgálnak.

A HELYI VAKCINÁZÁSI KAMPÁNY IDŐTARTAMA:
2018. április 16–20-ig.

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal